

Seminarium doktoranckie

Podstawy wiedzy o języku.

Prowadzący: prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski

Treści:

Seminarium przypomina słuchaczom najważniejsze pojęcia i założenia językoznawstwa współczesnego (lub zapoznaje ich z nimi). Znakomita większość zagadnień, omawiana na zajęciach, będzie niekontrowersyjna („tradycyjna”), przyjęta przez ogół językoznawców. Poruszane jednak będą także inne, bardziej kontrowersyjne, ujęcia danego problemu.

Przedstawiona literatura będzie używana wrywkowo, najważniejszym elementem zajęć będzie dyskusja użytkowników na temat konkretnego zagadnienia lub fragmentu pracy wybitnego językoznawcy.

Zagadnienia:

nie w kolejności omawiania

1. Język a nauki, które się nim zajmują. Językoznawstwo a inne dyscypliny (jak filozofia, psychologia).
2. Język i metajęzyk. Język a inne kody komunikacyjne. Struktura języka a funkcja języka.
3. Podstawowe zasady języka.
 1. Tekst a język.
 2. Abstrakcyjność języka.
 3. Arbitralność znaku językowego.
 4. Podwójne rozczłonkowanie.
 5. Rekurencyjność.
 6. Systemowość.
 7. Wielosystemowość.
 8. Hierarchiczność.
4. Język jako twór społeczny a indywidualny.
5. Jednostki języka, łączenie jednostek. Struktura paradygmatyczno-syntagmatyczna. Syntagma.
6. Podsystemy języka. Poziom formy: foniczność a graficzność.

7. Poziom znaczącej formy. Znaczącość. Znaczenie językowe a sytuacyjne.
8. Jednostka leksykalna, jednostka składniowa.
9. Gramatyka wyrazu.
10. Gramatyka zdania.
11. Funkcje języka.
12. Użycie języka.

Literatura podstawowa

- Fisiak, J. 1985. *Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych*. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. Warszawa.
- Polański, K., red. 1999. *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*. Wrocław.
- Tabakowska, E., red. 2001. *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*. Kraków.
- Weinsberg, A. 1983. *Językoznawstwo ogólne*. Warszawa.

Literatura uzupełniająca.

- Evans, Vyvyan. 2010. *Leksykon językoznawstwa kognitywnego*. Tł. Magdalena Buchta i inni. Kraków.
- Genetti, C., red. 2014. *How Languages Work*. Cambridge.
- Heinz, A. 1979. *Dzieje językoznawstwa w zarysie*. Warszawa.
- Hockett, Charles F. 1968. *Kurs językoznawstwa współczesnego*. Tł. Zuzanna Topolińska, Marian Jurkowski. Warszawa.
- Jakobson, R., 1989. *W poszukiwaniu istoty języka*. Tł.: różni. Warszawa 1989.
- Językoznawstwo strukturalne*. 1979. Wybór tekstów H. Kurkowska i A. Weinsberg. Warszawa.
- Langacker, R. A. 2009. *Gramatyka kognitywna. Wprowadzenie*. Tł. Elżbieta Tabakowska i inni. Kraków.
- Lyons, J. 1975. *Wstęp do językoznawstwa*. Tł. K. Bogacki. Warszawa 1975.
- Milewski T.. *Językoznawstwo*. Warszawa.
- Paveau, M.A., Sarfati G.É. 2009. *Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki* Tł. Piechnik I., Kraków.
- Sapir E. 1978. *Kultura, język, osobowość*. Tł. Stanosz B. i inni. Warszawa.

Saussure, F, de. 1991. *Kurs językoznawstwa ogólnego*. Tł. Krystyna Kasprzyk. Warszawa (przekład angielski <https://archive.org/details/courseingenerall00saus>).

Saussure, F. de. 2004. *Szkice z językoznawstwa ogólnego*. Przekł., wstęp i red. nauk. Magdalena Danielewiczowa. Warszawa 2004.

Słapek, D. 2017. *Rozważania metajęzykownawcze*. Łódź (<http://ifr.uni.wroc.pl/sites/default/files/ds/26.04.rozwazania.pdf>).

online

Max Liberman, wstęp do językoznawstwa na University of Pennsylvania:

http://www.ling.upenn.edu/courses/Fall_2016/ling001/schedule.html

Warunki zaliczenia:

Podstawą zaliczenia zajęć będzie opracowanie jednego zagadnienia na piśmie na podstawie zajęć i literatury przedmiotu, zwłaszcza takiego, które może stanowić część pracy doktorskiej.